

METODE UČENJA – ČIMBENIK USPJEŠNOSTI

Uvod

Izbor metoda učenja značajan je čimbenik učinkovitosti nastavnog procesa. Metode učenja dijelimo na sintetičku, analitičku i kombiniranu. Sintetička metoda učenja se smatra najprirodnijom jer se pokret uči u cjelini. Prednost sintetičke metode učenja je u tome što omogućuje da dođe do izražaja učenička individualnost. Posebno je ta metoda učenja primjerena u radu s učenicima nižih razreda osnovne škole. Prvo stoga što učenici te dobi i inače promatraju sve pojave u cjelovitom obliku, a onda i zato što su njihove sposobnosti analitičkog mišljenja još uvijek skromne. Osim toga, programski sadržaji za učenike od prvoga do četvrtoga razreda osnovne škole dosta su jednostavne strukture pa je njihovo učenje u cjelini, odnosno ponavljanje uz postupno ispravljanje pogrešaka, velika olakšica za živčani sustav i ubrzava proces automatizacije (Findak, 1999). Analitička metoda učenja sastoji se u učenju pokreta po dijelovima. Pokret se raščlanjuje, zatim se svaki dio uči posebno i kada su ti dijelovi usvojeni, prelazi se na njihovo povezivanje u cjelinu. Radi što uspješnije primjene te metode, treba posebno paziti da svaki dio pokreta čini logičnu cjelinu, da se ne zaboravi na individualnost učenika i da učenje pokreta po dijelovima ne traje predugo kako ne bi došlo do njihove automatizacije, odnosno nemogućnosti da se pokret poslije poveže u cjelinu (Findak, 1999).

Ovim istraživanjem pokušava se odgovoriti na pitanje kakav i koliki utjecaj ima primjena sintetičke metode učenja u odnosu na analitičku.

Cilj i metode

Cilj rada je tranzitivnim provjeravanjem utvrditi razlike u učinkovitosti obuke nastavne teme: «Kolut naprijed» primjenom analitičke i sintetičke metode učenja. Analitička metoda učenja motoričkog gibanja provedena je na slijedeći način: 1) Postav ruku u upor za rukama i podizanje kukova višestrukim odskokom (3 puta); 2) Poslije tri odskoka u upor za rukama, kolutom doći do sjeda; 3) Iz jednog odskoka u upor za rukama, kolut naprijed do čučnja; 4) Iz jednog odskoka u upor za rukama, kolut naprijed do uspravnog stava; 5) Kolut naprijed. Sintetička metoda učenja je provedena uz primjenu metodskog postupka koji je podrazumijevao, u prvim etapama učenja, rad na kosoj podlozi. Obuka se sastojala od 3 sata a na 4. satu je izvršeno tranzitivno provjeravanje ranije opisanim testom (Findak, 1992). Nultom hipotezom je pretpostavljeno da nema bitnih razlika između subuzoraka kod kojih je primijenjena analitička i sintetička metoda, u ukupnom rezultatu tekućeg provjeravanja.

U istraživanju na uzorku od 58 učenika prvog razreda osnovnih škola u Petrinji, od 1. - 21. ožujka 2003. godine, primijenjena je metoda eksperimenta s dvije skupine ispitanika a eksperimentalni faktor primijenjen u I. skupini, odnosno skupnom uzorku je sintetička metoda učenja novog motoričkog gibanja, a u II. skupini analitička metoda učenja novog motoričkog gibanja. Podaci su obrađeni osnovnim statističkim metodama, normalnost distribucije Kolmogorov-Smirnovljevim postupkom, a značajnost razlike rezultata tranzitivnog provjeravanja između subuzoraka ispitana je Mann-Whitney-evim «U» testom, koristeći program «Statistica 6.0.».

Rezultati i rasprava

Rezultati tranzitivnog provjeravanja motoričkog znanja – «koluta naprijed» po subuzorcima definiranim na temelju primjene analitičke ili sintetičke metode učenja prikazani su tabelom 1.

Tabela 1. Rezultati tranzitivnog provjeravanja motoričkog znanja – «koluta naprijed» po subuzorcima definiranim na temelju primjene analitičke ili sintetičke metode učenja (N- subuzorak; \bar{x} - aritmetička sredina; SD – standardna devijacija, asimetričnost i zakrivljenost distribucije; KS – normalnost distribucije; U - Mann-Whitney-ev «U» test)

Metoda učenja	N	\bar{x}	SD	Asimetričnost distribucije	Zakrivljenost distribucije	KS	«U»
ANALITIČKA	29	3,14	1,13	0,68	-0,86	p < ,05	p=0,0339
SINETIČKA	29	3,76	1,06	-0,45	-0,93	p < ,05	

Iz predočenih rezultata vidljivo je kako je viša srednja ocjena zabilježena kod subuzorka kod kojeg je primijenjena sintetička metoda učenja. Budući je Kolmogorov-Smirnovljenim postupkom s $p < 0,05$ odbačena hipoteza o normalnosti distribucije ocjena koluta naprijed, značajnost razlike aritmetičkih sredina je potvrđena Mann-Whitney-evim «U» testom. Distribucija ocjena u subuzorku kod kojeg je primijenjena analitička metoda učenja pokazuje pozitivnu asimetriju što ukazuje na grupiranje rezultata u lijevoj strani skale ocjena, dakle u zoni nižih rezultata. Distribucija ocjena u subuzorku kod kojeg je primijenjena sintetička metoda pokazuje negativnu asimetriju odnosno grupiranje rezultata u zoni viših vrijednosti (Viskić-Štalec, 1997).

Rezultatima se odbacuje nulta hipoteza da nema bitnih razlika između subuzoraka kod kojih je primijenjena analitička i sintetička metoda, u ukupnom rezultatu tekućeg provjeravanja. Istodobno potvrđuje se činjenica kako je sintetička metoda primjerena u radu s učenicima nižih razreda osnovne škole, stoga što učenici te dobi promatraju sve pojave u cjelovitom obliku uz skromne sposobnosti analitičkog mišljenja (Findak, 1999).

Zaključak

Temeljem rezultata provedenog eksperimenta koji pokazuju veću uspješnost u učenju novog motoričkog gibanja kod primjene sintetičke metode zaključuje se kako je učenicima nižih razreda primjerenija sintetička od analitičke metode učenja. Razlog tomu je u činjenici promatranja pojava u cjelovitom obliku što je značajka te dobi uz istodobno ograničenu sposobnost analitičkog mišljenja.

Literatura

1. Findak, V. (1992). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Zagreb, Školska knjiga.
2. Findak, V. (1994). Tjelesna i zdravstvena kultura u osnovnoj školi. Zagreb, Školska knjiga.
3. Findak, V. (1999). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Zagreb, Školska knjiga.
4. Viskić - Štalec, N. (1997). Osnove statistike i kineziometrije U: Priručnik za sportske trenere. (ur. D. Milanović) pp 347 - 421. Zagreb, Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu.